

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoCsp/11/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4224201141
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 08. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2024:4224201141.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Ingrid Vallovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v právnej veci navrhovateľa: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. D. B. XXX, zastúpený: JUDr. Daniel Tarbaj, advokát, so sídlom Stropkov, Zámocká 525/28, IČO: 53 450 345, proti strane, ktorá návrh nepodala: Slovenská sporiteľňa, a. s., so sídlom Bratislava, Tomášikova 48, IČO: 00 151 653, zastúpená: AK JUDr. Marek Hic, s. r. o., so sídlom Martin, P. O. Hviezdoslava 10625/23B, IČO: 36 865 036, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Komárno zo dňa 7. mája 2024 č. k. 10Csp/43/2024-190 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdzuje.

Odporcovi – strane, ktorá návrh nepodala, sa priznáva voči navrhovateľovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol (výrok I.) a strane, ktorá návrh nepodala, priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu (výrok II.). Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 324 ods. 1, ods. 3, § 325 ods. 1, ods. 2 písm. d), § 328 ods. 1, ods. 2, § 329 ods. 2, § 330 ods. 1, § 332 ods. 1 CSP, § 151j ods. 1 Občianskeho zákonníka a § 21 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách.

1.1. Uviedol, že navrhovateľ sa domáhal nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by sa protistrana zdržala výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou na základe oznámenia o začatí výroku záložného práva č. 0292/026239/2024 zo dňa 21. 02. 2024 k nehnuteľnostiam, a to pozemky - parcela registra „C“ č. 450/21 - zastavané plochy a nádvoria vo výmere 230 m², parcela registra „C“ č. 450/100 - zastavané plochy a nádvoria vo výmere 85 m² evidované na LV č. XXXX pre okres: E., obec: C. D. B., k. ú. C. D. B. a stavbe - rodinný dom so súp. č. XXX postaveným na parcele registra „C“ č. 450/106 evidovaný na LV č. XXXX pre okres: E., obec: C. D. B., k. ú. C. D. B., podľa zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam a mandátnej zmluvy z 18. 05. 2011 k zmluve o splátkovom úvere č. 0213254450 z 18.05.2011. Uviedol, že úver bol riadne splácaný do 29.09.2016, kedy sa navrhovateľ so spoludžníkom F. G. dostali do omeškania, pričom však uhradili spolu 25 846,86 eura. Protistrana vyhlásila listom z 01.12.2023 mimoriadnu splatnosť úveru k 30. 11. 2023 a 21. 02. 2024 oznámila začatie výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby.

1.2. Poukázal na to, že doručil návrh na nariadenie neodkladného opatrenia protistrane na vyjadrenie reflektujúc na nález ÚS SR sp. zn. I. ÚS 155/2020, v ktorom ústavný súd v bode 46. dal do pozornosti, aby vo veciach neodkladných opatrení, kde je predmetom konania povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva a zároveň v prípadoch, keď nedôjde k zmareniu neodkladného opatrenia, pristúpili sudy k nariadeniu pojednávania, kde môžu strany v kontradiktórnom strete objasniť svoje postoje. Mal za to, že

k tomuto je možné dospieť aj v rámci písomnej argumentácie strán, pričom však zástupca navrhovateľa si vyjadrenie protistrany neprevzal a súd musel o návrhu rozhodnúť do uplynutia 30-dňovej zákonnej lehoty.

1.3. Konštatoval, že návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nie je možné vyhovieť, pretože žalobcovia neosvedčili zákonné podmienky pre jeho nariadenie, a to najmä potrebu bezodkladnej úpravy pomerov strán sporu, alebo existenciu obavy, že exekúcia bude ohrozená. Z predložených listín vyplynulo, že pohľadávka bola veriteľom vyhlásená za mimoriadne splatnú k 30.11.2023. Z listinných dôkazov tiež vyplývalo, že pred zosplatením boli dlžníci bankou dňa 23.10.2023 vyzvaní na zaplatenie dlžnej čiastky v lehote nie kratšej ako 15 dní, táto výzva im bola riadne doručená a k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti pohľadávky došlo až po uplynutí tejto lehoty. Uviedol, že výška zabezpečovanej pohľadávky nie je v zjavnom nepomere k výkonu záložného práva predajom nehnuteľnosti pričom rozhodne nie je bez významu, že zákon o dobrovoľných dražbách podľa § 21 ods. 2 poskytuje osobe, ktorá o sebe tvrdí, že bola dražbou dotknutá na svojich právach, ak sponchybňuje platnosť záložnej zmluvy alebo namieta porušenia ustanovení zákona o dobrovoľných dražbách, možnosť domáhať sa určenia neplatnosti dražby. Spornosť pohľadávky, pre ktorú sa dražba uskutočňuje, nebráni záložnému veriteľovi navrhnúť výkon záložného práva prostredníctvom dobrovoľnej dražby. Výslovne to uviedol Ústavný súd SR v uznesení sp. zn. PL. ÚS 23/14 zo dňa 24.09.2014, podľa ktorého záložný veriteľ je oprávnený navrhnúť výkon záložného práva prostredníctvom dobrovoľnej dražby aj bez exekučného titulu priznávajúceho mu zabezpečenú pohľadávku voči vlastníkovi veci a vlastníkovi veci potom patrí na ochranu jeho vlastníckeho práva podať žalobu o neplatnosť dobrovoľnej dražby. Poukázal tiež na to, že k rovnakému záveru, že uskutočneniu dobrovoľnej dražby nebráni súbežne prebiehajúce súdne konanie, v ktorom sa záložný veriteľ voči záložnému dlžníkovi domáha uspokojenia pohľadávky zabezpečenej záložným právom, čo znamená, že záložný veriteľ nemá exekučný titul a pravosť, výška a splatnosť pohľadávky, pre ktorú sa navrhuje výkon záložného práva, môže byť sporná, nebráni záložnému veriteľovi realizovať záložné právo v rámci ním navrhovanej dobrovoľnej dražby, dospel aj NS SR v rozsudku sp. zn. 3Cdo/156/2009. Tvrdil, že navrhovateľ napriek tomu, že je spotrebiteľom, musí rešpektovať následky porušenia ustanovení zmluvy o splátkovom úvere tým, že dohodnutú výšku mesačných splátok spolu s dlžníčkou od septembra 2016 prestali splácať. Ak by skutočne bolo záložné právo premlčané, ide o dôvod určenia jeho neexistencie vo veci samej, pretože ide o prípustnú záložcom vznesenú obranu proti záložnému právu, ktoré z tohto dôvodu nemožno ani v budúcnosti vykonať (podobne závery nálezu ÚS SR sp. zn. II. ÚS 250/2011).

1.4. Poukázal na to, že námietku premlčania záložného práva možno uplatniť ten v konaní pred súdom (príp. iným štátnym orgánom), ktorým dražobník nie je. Záložca teda v prípade premlčania záložného práva nemôže jeho premlčanie namietať v dobrovoľnej dražbe, ani v konaní o zaplatenie úverovej pohľadávky (tu možno namietať len premlčanie úverovej pohľadávky dlžník), a preto je v oprávnení záložcu podať v tomto smere žalobu o zákaz jeho výkonu príp. určenie neexistencie záložného práva, keďže ide o jedinú prípustnú obranu záložcu pred zrealizovaním premlčaného záložného práva. V posudzovanom prípade však podľa zmluvy o úvere ide o zaplatenie pohľadávky 249timi splátkami s konečnou splatnosťou úveru 20.03.2032, pričom jednotlivé splátky sa premlčujú samostatne a veriteľ zároveň vyhlásil predčasnú splatnosť celého úveru v roku 2023 a v roku 2024 oznámil začatie výkonu záložného práva.

1.5. Z uvedených dôvodov nedospel k záveru, že by dobrovoľná dražba bola v rozpore so zákonom a neoprávnená. Uviedol, že výlučne sama skutočnosť, že sa vykonáva záložné právo formou dobrovoľnej dražby, nezakladá nevyhnutnosť dočasnej úpravy pomerov v prípade, ak je toto záložné právo zriadené na základe riadnej zmluvy o zriadení záložného práva a k výkonu záložného práva sa pristúpi na základe zákona o dobrovoľných dražbách, pričom v prípade porušenia akejkoľvek povinnosti má dlžník právo domáhať sa súdnej ochrany žalobou o neplatnosť dražby v lehote 3 mesiacov od udelenia príklepu.

1.6. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP postupom podľa § 262 ods. 1 CSP. Keďže návrh na nariadenie neodkladného opatrenia v celom rozsahu zamietol, navrhovateľ bol v konaní plne neúspešnou stranou sporu a strane, ktorá návrh nepodala, priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. Navrhovateľ podal odvolanie voči rozhodnutiu súdu prvej inštancie v zákonom stanovenej lehote. Namietal, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b) CSP), súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým tvrdeniam (§ 365 ods. 1 písm. f) CSP) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP). Uviedol, že protistrana nemá byť bezprostredne informovaná o podaní návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a uvedený postup súdu prvej inštancie považoval za v rozpore s ustanoveniami procesného kódexu, pretože súd prvej inštancie doručil samotný návrh na nariadenie neodkladného opatrenia ešte pred rozhodnutím súdu vo veci priamo žalovanému.

2.1. Tvrdil, že v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia jasne a dostatočne uviedol a preukázal skutkové okolnosti a právne závery odôvodňujúce, aby súd bezodkladne upravil pomery medzi stranami neodkladným opatrením. Potreba a naliehavosť je podľa jeho názoru daná existenciou dôvodnej hrozby zásahu do základného práva na nedotknuteľnosť obydlia, vlastníť majetok a ľudskú dôstojnosť. Preukázal, že na liste vlastníctva je zapísaná poznámka o začatí výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou. Uviedol, že je dôvodné konštatovať potrebu neodkladnej úpravy pomerov, keďže spornou skutočnosťou je nielen platnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru ale aj výška dlžnej pohľadávky alebo primeranosť, proporcionalita a subsidiarita výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby. Zároveň uviedol, že prebieha dovolanie konanie vo veci rozsudku Okresného súdu Komárno sp. zn. 13Csp/314/2017 proti rozsudku Krajského súdu v Nitre v právnej veci pod sp. zn. 7CoCsp/17/2022, preto je neprípustné, aby žalovaný vykonával akékoľvek úkony späť s dobrovoľnou dražbou do momentu pokiaľ dovolací súd vo veci rozhodne. Skutočnosť, že žalovaná reálne vykonáva úkony smerujúcemu k výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby a dražobná spoločnosť vykonáva úkony späť s obhliadkou nehnuteľností, zvyšuje naliehavosť vydania neodkladného opatrenia. Pravdepodobnosť, že k dobrovoľnej dražbe môže dôjsť skôr ako by súd vôbec rozhodol vo veci samej, resp. dovolací súd, predstavuje aktuálnu nevyhnutnosť úpravy pomerov medzi stranami, a to vo forme neodkladného opatrenia. Dodal, že už len samotná skutočnosť, že dražobná spoločnosť realizuje jednotlivé úkony smerujúce k dražbe, predstavuje zásah do jeho práv, keďže je vystavený neželaným návštevám a nechcenému záujmu tretích osôb o nehnuteľnosť, čím dochádza k zásahom aj do jeho súkromného a rodinného života. Absenciou bezodkladnej úpravy pomerov hrozí nebezpečenstvo zásahu do uvedených základných práv žalobcov.

2.2. Poukázal na aktuálne rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/2/2023 zo dňa 25.01.2024, v ktorom dovolací súd uviedol okrem iného, že pre platný úkon zosplatnenia je zo strany veriteľa nevyhnutné, aby v tomto zosplatnení presne špecifikoval konkrétnu splátku, pre ktorú jednorazovo a predčasne zosplatnil celý dlh. Namietal, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je nepreskúmateľné. Navrhol rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie alebo aby rozhodnutie zmenil a návrhu v celom rozsahu vyhovel.

3. Žalovaný sa vyjadril k odvolaniu navrhovateľa písomným podaním. Uviedol, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vydané v súlade so zákonom a odvolanie je účelové s cieľom predĺžovania konania, kedy toto nesmeruje k ochrane ohrozených subjektívnych práv, ale zneužíva procesné právo na oddialenie plnenia zákonných a zmluvných povinností navrhovateľa povinnosti plniť svoj splatný dlh a povinnosť strpieť výkon záložného práva. Konanie navrhovateľa považuje za zneužitie a zneužívanie práva po tom, ako bol úver v značnej výške bankou poskytnutý a dlžníkmi nie je splácaný, o účelovú snahu práve o protiprávneho konania dlžníkov, ktorí odmietajú niesť zodpovednosť za toto svoje protiprávne konanie. Poukázal na to, že dobrovoľná dražba nie je podmienená exekučným titulom. Vyhlásenie záložného veriteľa o pravosti, sume a splatnosti pohľadávky, pre ktorú sa navrhuje výkon záložného práva § 7 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách, nie je dôvodom, pre ktorý sa dobrovoľná dražba vykonáva, ale iba jedným z jej predpokladov. Uviedol, že dlžníkom nie je len navrhovateľ, ale tiež F. G., ktorá nie je stranou konania a veriteľ môže požadovať celé plnenie od ktoréhokoľvek zo solidárnych dlžníkov, pretože každý je zaviazaný vo vzťahu k celku, preto je vylúčené, aby bol zakázaný výkon záložného práva natrvalo voči niekomu, kto nie je ani účastníkom konania. Každý z uvedených dôvodov považoval za samostatný dôvod pre zamietnutie návrhu.

3.1. Uviedol ďalej, že úver bol poskytnutý navrhovateľovi a F. G., ktorý ho od roku 2016 riadne nesplácali. Považoval za preukázané, že je záložcom navrhovateľ a tiež existencia jeho záložného práva. Tvrdil, že

výkon záložného práva vôbec nie je závislý na tom, či dôjde k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru alebo nie, jedinou právne relevantnou skutočnosťou je, že zabezpečený dlh nie je splnený riadne a včas a dosahuje minimálnu výšku 2000 eur. Navrhovateľom uplatňované odvolacie dôvody považoval za v celom rozsahu nedôvodné. Námietku navrhovateľa, ktorou namietal, že súbežne prebieha dovolacie konanie považoval za nové skutkové tvrdenie, ktoré je v odvolacom konaní neprípustné. Zároveň uviedol, že podaním dovolania nedochádza k strate právoplatnosti a vykonateľnosti rozhodnutia, ktorému by došlo, ak by požiadal dovolací súd o odklad právoplatnosti a vykonateľnosti dovolaním napadnutého odvolacieho rozhodnutia, čo neurobil. Poukázal na to, že predmetom konania nie je úverový vzťah, preto nie je potrebné, aby sa ním súd zaoberal v odôvodnení rozhodnutia.

3.2. Napokon dodal, že v podaní absentuje náležitosť v podobe uvedenia a preukázania všetkých podstatných skutočností, ale absentujú i náležitosti ďalšie, kľúčové, ako je napr. riadny návrh rozhodnutia o neodkladnom opatrení. Z hľadiska požiadavky materiálnej vykonateľnosti súdneho rozhodnutia musí byť formulovaný určito, jasne, výstižne a zrozumiteľne a jeho obsah musí byť dovolený a možný. Navrhol aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil tak, že podanie navrhovateľa odmietne, prípadne aby uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané stranou sporu, v neprospech ktorej bolo rozhodnuté v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359, § 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spĺňa náležitosti § 363 CSP, viazaný dôvodmi a rozsahom odvolania (§ 379, § 380 CSP), viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) vec prejednal. Dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné a napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

5. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

6. Z obsahu spisu vyplýva, že navrhovateľ návrhom doručeným súdu dňa 08.04.2024 žiadal nariadiť neodkladné opatrenie, ktorým by sa žalovaný zdržal výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou na základe oznámenia o začatí výkonu záložného práva č. 0292/026239/2024 zo dňa 21.02.2024 k nehnuteľnostiam a to pozemky - parcela registra „C“ č. 450/21 - zastavané plochy a nádvoria vo výmere 230m², parcela registra „C“ č. 450/100 - zastavané plochy a nádvoria vo výmere 85m² evidované na LV č. XXXX pre okres: E., obec: Radvaň nad Dunajom, k. ú. C. D. B. a stavbe - rodinný dom so súp. č. 313 postaveným na parcele registra „C“ č. 450/106 evidovaný na LV č. XXXX pre okres: E., obec: Radvaň nad Dunajom, k. ú. C. D. B., podľa zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam a mandátnej zmluvy z 18.05.2011 k zmluve o splátkovom úvere č. 0213254450 z 18.05.2011. Nebolo sporné, že úver bol riadne splácaný do 29.09.2016, kedy sa navrhovateľ so spoludlžníkom F. G. dostali do omeškania, pričom však uhradili spolu 25 846,86 eura. Protistrana vyhlásila listom z 01.12.2023 mimoriadnu splatnosť úveru k 30.11.2023 a 21.02.2024 oznámila začatie výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby. Navrhovateľ k návrhu doložil zmluvu o splátkovom úvere zo dňa 18.05.2011, zmluvu o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam a mandátnu zmluvu zo dňa 18.05.2011, výpis z katastra nehnuteľností, v ktorom je uvedená poznámka o začatí výkonu záložného práva zo dňa 21.02.2024, oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru. Návrh na neodkladné opatrenie spolu s prílohami súd prvej inštancie doručil žalovanému na vyjadrenie. Následne rozhodol napadnutým uznesením.

7. Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

8. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

9. Podľa § 329 ods. 2 CSP pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

10. Samotným účelom neodkladného opatrenia je rýchlá úprava právnych (nie len faktických) pomerov účastníkov, resp. strán sporu, prípadne zabezpečenie výkonu existujúceho alebo prípadne

ešte nevykonateľného, či očakávaného rozhodnutia, resp. exekučného titulu. Právna teória a prax determinovala rámec postulátov, ktoré súd pred nariadením neodkladného opatrenia skúma a hodnotí, a ktorých naplnenie vyplýva z požiadavky ústavnoprávneho rámca práva na súdnu ochranu. Ide o tzv. zásadu opodstatnenosti, efektívnosti, provizórnosti a proporcionality. Z tohto aspektu možno konštatovať, že nariadenie neodkladného opatrenia je prípustné a opodstatnené vtedy, ak: a) sa tvrdí a osvedčí existencia právneho vzťahu medzi sporovými stranami, b) tento právny vzťah si vyžaduje bezodkladnú úpravu alebo, ak je daná obava z ohrozenia exekúcie, c) uložením požadovanej povinnosti alebo obmedzenia objektívne možno dosiahnuť ochranu, ktorej sa navrhovateľ domáha (princíp efektívnosti), d) navrhovaným neodkladným opatrením, pokiaľ má mať podľa okolností prípadu dočasný charakter, nebude vytvorený nenávratný stav, e) právne účinky neodkladného opatrenia neobmedzia povinnú osobu neprimeraným spôsobom a nad nevyhnutný rozsah (princíp proporcionality), f) sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením (§ 324 ods. 3 CSP).

11. Pri nariaďovaní neodkladného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení. V tomto smere sa pre naplnenie požiadavky rýchlej a efektívnej ochrany (§ 328 ods. 2 CSP) nezisťujú všetky tie skutočnosti, ktoré by mal mať súd zistené pred vydaním rozhodnutia v merite veci. Zákon z toho dôvodu ani nepredpokladá, že by pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení mal súd vykonávať riadne dokazovanie (§ 185 a nasl. CSP), t. j. rozhoduje sa spravidla bez nariadenia pojednávania, bez výsluchu a bez vyjadrenia protistrany, z procesného hľadiska je teda zásadným determinantom pre rozhodnutie súdu obsah samotného návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, v ktorom je navrhovateľ povinný osvedčiť relevantné skutkové tvrdenia, z ktorých vyvodzuje splnenie zákonom stanovených podmienok pre nariadenie neodkladného opatrenia. Pre nariadenie neodkladného opatrenia v zákonom udržateľnom rámci je postačujúce, ak sú okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na vydanie neodkladného (dočasného) opatrenia aspoň osvedčené, pričom samotná miera osvedčenia je korelatívna konkrétnosťou toho daného prípadu. Je však nevyhnutné, aby boli osvedčené aspoň tie fundamentálne skutočnosti, ktoré poskytujú udržateľný záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, ako i osvedčenie, že existuje nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

12. Pre právne posúdenie danej veci je rozhodujúca tá skutočnosť, že Zákon o dobrovoľných dražbách č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách v znení neskorších predpisov upravuje dražbu ako verejné konanie, ktorého účelom je prechod vlastníckeho práva alebo iného práva k predmetu dražby konanej na základe návrhu navrhovateľa, pri ktorom sa licitátor obracia na vopred neurčený okruh osôb prítomných na vopred určenom mieste s výzvou na podávanie ponúk a pri ktorom na osobu, ktorá urobí najvyššiu ponuku prejde príklepom licitátora vlastnícke alebo iné právo k predmetu dražby alebo verejné konanie, ktoré bolo licitátorom ukončené z dôvodu, že nebolo urobené ani najnižšie podanie (§ 2 písm. a/ Zákona o dobrovoľných dražbách). Účastníkom dražby je osoba prítomná na dražbe, ktorá sa dostavila s cieľom urobiť podanie a spĺňa podmienky ustanovené týmto zákonom. Dražobníkom je osoba, ktorá dražbu organizuje a spĺňa podmienky ustanovené týmto osobitným zákonom a vzniklo jej oprávnenie na prevádzkovanie príslušnej živnosti (§ 6 ods. 1 veta prvá Zákona o dobrovoľných dražbách). Navrhovateľom dražby je vlastník predmetu dražby, osoba, ktorá vykonáva záložné právo alebo iná osoba, ktorá je oprávnená navrhnúť vykonanie dražby podľa osobitného zákona (§ 17 ods. 1 Zákona o dobrovoľných dražbách). Príklepom je úkon licitátora spočívajúci klepnutím kladivkom, čím dochádza za stanovených podmienok k prechodu vlastníckeho práva alebo iného práva k predmetu dražby.

13. Pokiaľ ide o námietku navrhovateľa týkajúcu sa tej skutočnosti, že postup súdu prvej inštancie bol nesprávny z dôvodu, že dal protistrane priestor na vyjadrenie, keď jej doručil návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, odvolací súd uvádza, že nie je dôvodná. V tomto smere odvolací súd uvádza, že zákon explicitne nezakazuje súdu, aby návrh na nariadenie neodkladného opatrenia nezasielal stranám na vyjadrenie. V zmysle zákona môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenie strán a bez nariadenia pojednávania (§ 329 ods. 1 CSP). Avšak je to len možnosť súdu odchýliť sa od štandardného postupu a zasiahnuť tak do princípu rovnosti strán. V prípade ureitých neodkladných opatrení vzhľadom na účel tohto inštitútu je tento zásah legitímny a zákonný. V ureitých situáciách je na mieste nedoručovať návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, a to napr. ak má neodkladné opatrenie zabrániť ureitému správaniu sa, ktorý by mohlo zásadným spôsobom poškodiť práva a oprávnené záujmy navrhovateľa a tým by v podstate zmaril účel, ktorý bol

neodkladným opatrením sledovaný. Avšak v určitých prípadoch to súd môže považovať za nevyhnutné a účelné a vtedy je oprávnený tento návrh doručiť, prípadne nariadiť pojednávanie alebo výsluch strán. Je však povinný dbať na zachovanie zákonnej lehoty na rozhodnutie o návrhu a predchádzať tomu, aby svojím postupom nedôvodne vytvoril priestor pre zmarenie neodkladného opatrenia.

14. Odvolací súd v tomto smere zhodne so súdom prvej inštancie dáva do pozornosti rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 16. decembra 2020 sp. zn. I. ÚS 155/2020, v ktorom je okrem iného uvedené, že „V prejednávanej veci, kde bolo predmetom konania o neodkladnom opatrení povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva, ústavný súd opätovne dáva do pozornosti (ako to už urobil v rámci obiter dictum v uznesení o prijatí sťažnosti na ďalšie konanie e. k. I. ÚS 155/2020-17 z 2. apríla 2020, bod. 46), aby v prípadoch, keď nedôjde k zmareniu neodkladného opatrenia, súdy pristúpili k nariadeniu pojednávania, kde môžu strany v kontradiktórnom strete objasniť vlastné postoje. V tejto konkrétnej veci ústavný súd zastáva názor, že nebolo potrebné prihliadať na účel neodkladného opatrenia na úkor spravodlivého procesu. Nešlo o také konanie, ktoré by neznieslo predaženie v rozsahu niekoľkých dní pre účely doručenia vyjadrenia sťažovateľa a poskytnutie mu primeranej lehoty na vyjadrenie (R 8/2016). Keďže neboli naplnené podmienky osobitného prístupu k tomuto konaniu z povahy neodkladných opatrení, pristúpil ústavný súd k skúmaniu obsahu jednotlivých vyjadrení.“

15. Navrhovateľ existenciu potreby dočasne upraviť pomery strán sporu v návrhu odôvodnil hrozbou vykonania dobrovoľnej dražby predmetných nehnuteľností, čím sa zasiahne do jeho práva na nedotknuteľnosť obydlia. Odvolací súd uvedenú námietku nepovažoval za dôvodnú. Navrhovateľ uviedol, že spornou v danom prípade je nie len platnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru, ale aj výška dlžnej pohľadávky alebo primeranosť, proporcionalita a subsidiarita výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby. Skutočnosť, že žalovaný vykonáva úkony smerujúce k výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby považoval za naliehavosť vydania neodkladného opatrenia.

16. K vyššie uvedeným tvrdeniam navrhovateľ a odvolací súd uvádza, že ak má byť neodkladné opatrenie nariadené, musí byť tým, kto takýto návrh podáva, osvedčená potreba dočasnej úpravy právnych pomerov strán sporu, respektíve obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený. Táto potreba nastáva v prípadoch, kedy by nenariadením neodkladného opatrenia vznikol priestor pre konanie, ktoré by vytvorilo nezvratný stav, respektíve, ktoré by viedlo k neodstrániteľným alebo len ťažko reparable následkom, prípadne by hrozilo zhoršenie jeho právnej pozície do takej miery, že sa mu viac neoplatí uchádzať o konečnú súdnu ochranu. Osvedčí takúto hrozbu, ujmu je povinná strana podávajúca návrh v rámci popisu rozhodujúcich skutočností z priložených dôkazov. Reálne vyhodnotenie potreby bezodkladne upraviť pomery je otázkou voľnej úvahy súdu, ktorá však musí byť objektívne preskúmateľná na základe odôvodnenia rozhodnutia.

17. V zmysle súčasnej právnej úpravy je osoba, ktorá navrhuje nariadiť neodkladné opatrenie (žalobcovia) povinná uviesť a opísať skutočnosti osvedčujúce bezodkladnosť úpravy, ako aj osvedčujúce ďalšie skutočnosti, ktoré síce bezprostredne neodôvodňujú uvedenú potrebu, ale sú rozhodujúce z iného dôvodu, a to predovšetkým pri návrhoch na nariadenie neodkladného opatrenia pred začatím konania. Zákon v tomto smere vyžaduje, aby táto osoba vo vzťahu k deklaroványm skutkovým tvrdeniam, ak je to objektívne možné žiadala, pripojila dôkazné prostriedky (dôkazy), na podporu osvedčenia bezodkladnej potreby nariadenia neodkladného opatrenia. Súd nemôže nariadiť neodkladné opatrenie, ak sa mu na základe predbežného právneho posúdenia nárok vo veci samej javí ako nedôvodný.

18. Odvolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že navrhovateľ neosvedčil potrebu bezodkladnej úpravy pomerov, keď v návrhu na vydanie neodkladného opatrenia neuviedol skutkové tvrdenia, z ktorých by vyplývala potreba bezodkladnej úpravy pomerov v case podania tohto návrhu. Z návrhu je len zrejmé, že dňa 21.02.2024 bolo oznámenie o začatí výkonu záložného práva e. 0292/026239/2024, eo samo o sebe pre vydanie neodkladného opatrenia nestačí. Na preukázanie tejto bezodkladnosti nestačí, keď navrhovateľ v návrhu uvedie to, že sa jedná o spotrebiteľský spor, že zmluva o úvere obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky a úver nebol platne zosplatnený. Pritom je potrebné tiež zohľadniť tú skutočnosť, že aj keď zmluva o splátkovom úvere bola stranami podpísaná dňa 18. 05. 2011 (uplynulo od nej už viac ako 13 rokov), navrhovateľ t. e. nevedie v súvislosti s touto úverovou zmluvou žiadne konanie, v ktorom by sa preskúmaval jej obsah. Navrhovateľ pritom potrebu pre vydanie neodkladného

opatrenia odôvodňoval aj tým, že je potrebné ho vydať z dôvodu neprijateľných zmluvných podmienok a nesprávneho zosplatnenia, avšak takýto návrh nepodal.

19. Z konania navrhovateľa, opätovne podávajúceho návrh na nariadenie neodkladného opatrenia vo vzťahu ku konkrétnej nehnuteľnosti na základe rovnakých zmlúv, bez väzby na konanie vo veci samej, ktorá by vyriešila spornosť práv medzi stranami (ohľadom úverovej zmluvy, splatnosti úveru, prípadne záložnej zmluvy) vyplýva, že nemá záujem o vyriešenie vzťahu s konečnou platnosťou, pričom v týchto návrhoch neuvádzajú ani skutkové tvrdenia ohľadom toho, koľko z úverovej zmluvy už plnili, keďže povinnosť vrátiť minimálne plnenie, ktoré prijali, im vznikla. Navrhovateľ sám v návrhu poukázal na to, že úver neplatí od roku 2016. Okrem toho, aj v prípade, ak by dobrovoľná dražba už prebehla, súčasná právna úprava poskytuje prostriedky právnej ochrany, resp. inštitúty preskúmania zákonnosti procesu výkonu záložného práva. Odvolací súd preto zhodne so súdom prvej inštancie uvádza, že výlučne sama skutočnosť, že sa vykonáva záložné právo formou dobrovoľnej dražby samo o sebe nezakladá nevyhnutnosť dočasnej úpravy pomerov. Ako je uvedené vyššie, ak by bola porušená akákoľvek povinnosť vyplývajúca zo zákona, má dlžník právo domáhať sa súdnej ochrany žalobou o neplatnosť dražby, na základe ktorej bude prebiehať riadne konanie, kde súd vykoná rozsiahle dokazovanie na zistenie skutočného stavu. Povedané inými slovami, za súčasnej situácie pri nariadení neodkladného opatrenia posudzujúc neodkladnú úpravu pomerov, na základ osvedčenia bez vykonania dokazovania v pravom slova zmysle, odvolací súd nevezhliadol dôvody odôvodňujúce potrebu neodkladného opatrenia nariadiť?

20. Napokon, navrhovateľ odôvodňoval potrebu dočasne upraviť pomery z dôvodu, že prebieha dovolacie konanie vo veci rozsudku Okresného súdu Komárno sp. zn. 13Csp/314/2017 proti rozsudku Krajského súdu v Nitre v právnej veci pod sp. zn. 7CoCsp/17/2022. V tomto smere odvolací súd uvádza, že dovolacie konanie je mimoriadnym opravným prostriedkom. To znamená, že uvedené rozhodnutia sú právoplatné. Dovolanie nemá suspenzívne účinky, a teda nemá vplyv na právoplatnosť rozhodnutia. Dovolací súd má k dispozícii v prípade okolností hodných osobitného zreteľa ešte pred rozhodnutím vo veci samej na základe návrhu žalobcu rozhodnúť o odklade právoplatnosti voči rozhodnutiu (§ 444 ods. 2 CSP). Účelom je ochrana dovolateľa pred nepriaznivými účinkami rozhodnutia odvolacieho súdu napadnutého dovolaním a zaväzuje všetkých zúčastnených na nariadenom výkone tohto rozhodnutia. V tomto smere je však potrebné poukázať na to, že uvedený odklad žalobca nepodal, resp. dovolací súd odklad právoplatnosti dovolaním napadnutých rozhodnutí nenariadil, preto je odvolací súd nevezhliadol ani v tomto smere dôvody potreby nariadiť neodkladné opatrenie.

21. Záverom odvolací súd uvádza, že navrhovateľ vo svojom odvolaní neuviedol žiadne skutočnosti, ktorými by sa súd prvej inštancie nevysporiadal a ktoré by boli spôsobilé inak vyvodiť skutkový stav a následne prijať iné právne závery. Súd prvej inštancie sa vysporiadal so všetkými skutočnosťami, ktoré boli prednesené, či už pred súdom prvej inštancie a odvolacie námietky neboli spôsobilé zmeniť právne rozhodnutie súdu prvej inštancie. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie v postupe žalovaného pri dražbe nehnuteľností nevezhliadol navrhovateľom tvrdené porušenia ustanovení Zákona o dobrovoľných dražbách, z ktorých by bolo potrebné nariadiť neodkladné opatrenie. Napokon, je potrebné uviesť, že odvolací súd sa nestotožnil ani s námietkou navrhovateľa o arbitrárnosti, nepresvedčivosti a nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozsudku. Rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo riadne a vycerpávajúco odôvodnené. Súd prvej inštancie použil celý rad právnych predpisov na zdôvodnenie svojich právnych záverov, a preto nebolo možné hovoriť o svojočnosti pri rozhodovacej činnosti súdu.

22. Z uvedených dôvodov dospel odvolací súd k záveru, že navrhovateľ neosvedčil potrebu bezodkladnej úpravy pomerov neodkladným opatrením, ako jednej zo základných atribútov pre nariadenie neodkladného opatrenia, preto odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP.

23. Odvolací súd strane, ktorá návrh ani odvolanie nepodala, a bola úspešná v odvolacom konaní, priznal v zmysle § 396 ods.1, § 255 ods. 1 CSP nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).